

LITERATUURLYS

Beckett D, *The Fallacy of Heroes. A South African Structure too Strong to Break.* Johannesburg, 1984

Beneke JJP, *Heerser en Humanis as spanningspaar in die werk van NP Van Wyk Louw.* Ongepubliseerde MA-verhandeling, Randse Afrikaanse Universiteit, 1974

Beyers CJ (red), *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordeboek: IV.* Pretoria, 1981

Boshoff CWH, *Agste H F Verwoerd-gedenklesing.* Pretoria, 1980

Boshoff CWH, *Die Volkstaat as Afrikanerbestemming.* Pretoria, 1989

Boshoff CWH, *Swart Teologie, van Amerika tot in Suid-Afrika.,* Pretoria, 1980

Botha ME, *Is kultuurbeoefening nog sinvol? Potchefstroom.* 1978

Botha ME, *Interkulturele verhoudings met spesiale aandag aan die toekoms van Afrikaans,* (Tydskrif vir geesteswetenskappe 27(4), Desember 1987)

Bruwer PE (ea), *Afrikanerland - 'n gebiedsaanduiding.* Morgenzon, 1990

D'Assonville VE, *Kerk- en Tydgees.* Potchefstroom, 1990

Degenaar JJ, *Die politieke filosofie van NP van Wyk Louw I.* (Standpunte 101-122 29(1-3), Februarie, Mei, Augustus 1976)

Degenaar JJ, *The Roots of Nationalism.* Pretoria, 1982

- Degenaar JJ, *Voortbestaan in geregtigheid. Opstelle oor die politieke rol van die Afrikaner*. Kaapstad, 1980
- De Klerk WA, *Tyd van vernuwing. Opstelle oor Tyd en Samelewing*. Kaapstad, 1979
- De Klerk WJ, NP van Wyk Louw: *So praat dié Afrikanerdenker in 1983 met sy mense*. NP van Wyk Louw-gedenklesing, Randse Afrikaanse Universiteit, 1983
- Dreyer PS (red), *Afrikanerliberalisme*. Pretoria, 1977
- Esterhuysen W, *Apartheid must die*. Kaapstad, 1981
- Heiberg JL, *Afrikanerskap in Bybelse lig*. Pretoria, 1984
- Kemp K, *Carel Boshoff en sy Afrikanerdenke*. Pretoria, 1984
- Louw NP Van Wyk, *Versamelde Prosa I*. Kaapstad, 1986
- Louw NP Van Wyk, *Versamelde Prosa II*. Kaapstad, 1986
- Malan C, 'n Gesprek met Etienne Leroux, (*Tydskrif vir letterkunde* 28(4), November 1990)
- Marais HC (ed), *Die Suid-Afrikaanse Samelewing: Werklikhede en Toekomsmoontlikhede*. Hoofkomitee: RGN-ondersoek na Tussengroepverhoudinge. Pretoria, 1985
- Meyer PJ, *Nog nie die einde nie*. Kaapstad, 1954
- Munger ES, *The Afrikaners*. Kaapstad, 1979
- Nel PG (red), *Afrikanerkultuur: fondament en vergesig*. Pretoria, 1981
- Nel PG (red), *Die Kultuurontwikkeling van die Afrikaner*. Pretoria, 1979
- Nienaber PJ (red), *Beeld van 'n Digter. NP van Wyk Louw. Aangebied aan NP van Wyk Louw by sy sestigste verjaardag deur Nasionale Boekhandel*. Kaapstad, 1966
- Odendaal FF (ed), *HAT. Verklarende handwoordeboek van die Afrikaanse Taal*. Pretoria, 1984

Olivier G, NP Van Wyk Louw: literatuur, filosofie, politiek. Ongepubliseerde D Phil verhandeling, Universiteit van die Witwatersrand, 1988

Pieterse HJC, Nadenke van 'n Afrikaner. Gedagtes oor die bestaan na die omwenteling. Pretoria, 1986

Pieterse JE (ea), Fokus 2. Onderwerpe met riglyne vir bespreking by jeugleierskursusse en konferensies. Johannesburg, 1982

Pretorius R, Die begrip Intellektueel by NP van Wyk Louw. Pretoria, 1972

Schoeman K, Die Wêreld van die digter. 'n Boek oor Sutherland en Roggeveld ter ere van NP van Wyk Louw. Kaapstad, 1986

Steyn JC, *Die Pluimsaad-polemiek*, (Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Kultuurgeskiedenis 4(2), April 1990)

Steyn JC, Trouwe Afrikaners. Aspekte van Afrikanernasionalisme en Suid-Afrikaanse taalpolitiek. 1875-1938. Kaapstad, 1987

Stoker HG, Oorsprong en Rigting I. Kaapstad, 1967

Swart MJ, Ons voortbestaan - die kultuurstrewe van die Afrikaner. Pretoria, 1987

Treurnicht AP, Credo van 'n Afrikaner. Kaapstad, 1975

Van den Berg CL (ea), Stigting: Die Afrikanervolkswag. Hoofredes gelewer op 4 en 5 Mei 1984. Pretoria, 1984

Van der Waal C, Die wêreld is ons woning. Christelike kultuurtaak. Pretoria, 1985

Van der Walt JC, NP van Wyk Louw: enkele konsekwensies vir die Regsdenke. NP van Wyk Louw-gedenklesing, Randse Afrikaanse Universiteit, 1985

Van der Ross RE, Onvoldoende Liberalisme. NP van Wyk Louw-gedenklesing, Randse Afrikaanse Universiteit, 1986

Van Rensburg FIJ (red), Oopgeiate kring. NP van Wyk Louw-gedenklesings 1-11. Kaapstad, 1982

Van Rensburg FIJ, Sublieme ambag. Beskouings oor die werk van NP van Wyk Louw I. Kaapstad, 1975

Van Rensburg FIJ, Swewende ewewig. Beskouings oor die werk van NP van Wyk Louw II. Kaapstad, 1975

Titel:	Die kultuurkritiese werk van NP van Wyk Louw as aanleiding tot 'n eie Afrikaanse kultuurbegrip
Student:	Carel Willem Hendrik Boshoff
Studieleier:	Dr JEH Grobler
Medestudieleier:	Mnr MJ Schoeman
Departement:	Departement Geskiedenis en Kultuurgeskiedenis
Fakulteit:	Fakulteit Lettere en Wysbegeerte, Universiteit van Pretoria
Graad:	Magister Artium

Afrikaners beleef tans 'n ingrypende omgewingsverandering. Die demokratisering van die Suid-Afrikaanse staat berus nie alleen op die formele afskaffing van rasse-apartheid nie, maar hou ook grootskaalse politieke, ekonomiese en sosiale herstrukturering in. Afrikaners, wat gedurende die afgelope dekades 'n dominante rol in die Suid-Afrikaanse samelewing gespeel het, wou outonoom bly en hulle eie lewensvorm beskerm deur die land op etniese lyne te verdeel. Deur hulle vryheidstrewes te verbind aan 'n politieke model wat uiteindelik nie die gewenste resultaat gelewer het nie, het die gemeenskap se toekomsverwachting in gedrang gekom. Die gevolglike neiging om Afrikaners se kultuurstrewe eenlynig met apartheid en sosiale ongeregtigheid te identifiseer, eis verder kritiese verantwoording en heroriëntasie van lojale Afrikaners.

Hierdie studie wil deel uitmaak van dié gesprek en tot 'n positiewe toekomsverwachting bydra. In die eerste deel word die era tussen republiekwording en grondwetlike hervorming ondersoek en 'n beeld gevorm van die uitgangspunte wat kultuurprosesse in dié tyd ten grondslag gelê het. Dit stel dus die beginpunt vas vanwaar 'n kultuurbegrip onder nuwe omstandighede moet ontwikkel. Die tweede deel stel die kultuurkritiese werk van NP van Wyk Louw aan die orde as 'n inset van buite die huidige tyd en konteks, maar as 'n hoogs aktuele bydrae om oorweeg te word. In die derde deel word daar dan sake uitgelig wat vir die vorming van 'n eie Afrikaanse kultuurbegrip onder ingrypende nuwe omstandighede, bespreek sal moet word.

In die eerste deel word 'n pas afgelope stuk geskiedenis ondersoek en aspekte van 'n algemeen aanvaarde kultuurbeeld is afgelei van 'n verskeidenheid lektuur uit die betrokke tyd. Afrikanerkultuur is naamlik beskou as mensbepaald, religieus bepaald, histories bepaald, etnies bepaald en ruimtelik bepaald, sonder dat dit geïntegreerde aard daarvan ontken is. Die kultuurgemeenskap word vervolgens van naderby bekyk en daar word spesifiek aandag gegee aan afgrensing van die gemeenskap, die neiging om binne die breër Suid-Afrikaanse samelewing spesifiek apart te bly, en die kenmerkende verhouding tussen Afrikanerkultuur en struktuur. Die

besondere verband wat Afrikaners gelê het tussen kultuur en nasionalisme word ook aan die orde gestel en word ondersoek aan die hand van die struktuur wat in die eerste hoofstuk voorgestel is.

Die tweede deel stel Louw se kritiese werk tematies aan die orde. Na 'n algemene biografiese en bibliografiese agtergrond, word Louw se oorwoë standpuntinname ten opsigte van sekere grondvrae en vertrekpunte beskou. Sy siening van die Absolute en van tradisie word bespreek, terwyl die posisie wat hy met betrekking tot die gemeenskap inneem, uit verskillende hoeke beskryf word. Sy grondliggende gemeenskapsbeskouing word aan die orde gestel en die ontwikkeling van nasionalisme in sy werk word ondersoek. Die besondere standpunte wat hy inneem ten opsigte van die bestaansreg van 'n volk en sy uitsig op die Suid-Afrikaanse gemeenskap kom ook ter sprake. Ten slotte kom verskillende ideaalbeelde van die mens en gemeenskap wat Louw geskets het aan die beurt, naamlik die aristokratiese idee, die intellektueel en die oop gesprek.

Die derde deel wil 'n bydrae lewer tot 'n eie Afrikaanse kultuurbegrip, maar aanvaar as uitgangspunt dat so 'n kultuurbegrip bestaan in die sienings en standpunte van nadenkende deelnemers en dat dit onmoontlik op enige tydstip volledig formuleerbaar sou wees. As bydrae tot hierdie gesprek word sake van belang uitgelig en beoordeel. Die oortuiging word gehandhaaf dat die ondersoekte tyd nie eenvoudig as bron van huidige probleme benader behoort te word nie, maar wil die aktualiteit van die problematiese nie buite rekening laat nie. Met hierdie veronderstelling is die resultate van die eerste deel puntsgewys krities oorweeg en verwagte groeipunte vir verdere gesprek aangetoon. Van Wyk Louw se werk word vervolgens oorweeg vir punte van besondere belang, en veral sy hantering van spanning is waardevol. Spanning funksioneer nie net as huiwerende konfrontasie nie, maar as die bestaan van ongelyksoortige of teenoorstaande sake in mekaar se teenwoordigheid. Ten slotte volg 'n paar kursoriese opmerkings wat voortspruit uit die voorgaande studie en van belang mag wees vir die huidige verantwoording van die Afrikaanse lewe, nou en in die toekoms.

Title: The culture-critical work of NP van Wyk Louw as cause for a typical Afrikaans culture concept

Student: Carel Willem Hendrik Boshoff

Supervisor: Dr JEH Grobler

Co-supervisor: Mr MJ Schoeman

Department: Department of History and Cultural History

Faculty: Faculty of Arts, University of Pretoria

Degree: Magister Artium

Afrikaners are experiencing a radical change to their environment. The democratization of the South African state not only involves the formal abolishment of racial apartheid, but also large-scale political, economic and social restructuring. Afrikaners, who played a dominant role in South African society during the past few decades, wanted to remain autonomous and protect their own way of life by dividing the country along ethnic boundaries. By linking their striving for freedom to a political model that did not eventually render the desired result, the community's expectations for the future were jeopardized. The subsequent tendency to identify the cultural objective of the Afrikaner singularly with apartheid and social injustice demands further critical accounting and a reorientation from loyal Afrikaners.

The study forms part of this discussion and contributes towards a positive expectation of the future. In the first section the era between the establishment of the RSA and constitutional reform is examined to provide an image of the premises on which cultural processes in this period were based. It provides a starting point for the development of a cultural concept under new circumstances. The second part involves the culturally critical work of NP van Wyk Louw as an input from outside the present time and context, but as a highly topical contribution to be considered. In the third section issues are highlighted that will have to be discussed with a view to forming a uniquely Afrikaans cultural concept under radically new circumstances.

In the first section a period of recent history is examined and aspects of a generally accepted cultural profile is derived from a variety of literature. Afrikaner culture is viewed as people specific, religiously specific, historically specific, ethnically specific and spatially specific without denying its integrated nature. A closer study is subsequently made of the cultural community, and particular attention is given to the delimitation of the community, its tendency to remain separate within the broader South African society, and the characteristic relationship between Afrikaner culture and structure. The special relation Afrikaners identify between culture and nationalism is also examined on the basis of the structure provided in the first chapter.

In the second section Louw's critical biographical and bibliographical background has been given, Louw's considered standpoint on certain fundamental questions and premises is studied. His views on the Absolute and tradition are discussed, while his position with respect to the community is described from various viewpoints. His basic social views are highlighted and the development of nationalism in his work is studied. His specific standpoints with respect to a nation's right to existence and his views on the South African society are also included. Finally, different ideal images of man and society sketched by Louw are discussed, namely the aristocratic idea, the intellectual and the open discussion.

The third section contributes to a uniquely Afrikaans cultural concept, but the premise is that such a concept exists in the views and standpoints of thinking participants and that it could never adequately be formulated. As contribution to this discussion; topical matters are highlighted and assessed. The conviction is that the period under investigation should not be approached simply as a source of present problems, but that the actuality of the problematical should not be ignored. On the basis of this supposition the results of the first section are considered critically point by point and expected growth points are identified for further discussion. Van Wyk Louw's work is subsequently considered for points of specific importance, and his handling of tension is particularly valuable. Tension functions not only as imminent confrontation, but as the existence of dissimilar or opposite issues in one another's presence. Finally, a few cursory remarks are made on the basis of the above study that might be of interest to the present accounting of Afrikaans life, now and in the future.